Ορνιθολογική
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Βασίλης Χατζηρβασάνης

Θα πάω να ζήσω αλλού!

Βασίλης Χατζηρβασάνης

Θα πάω να ζήσω αλλού!

Μια ιστορία για τη φύση της Σκύρου

Στην πιο ψηλή, την πιο γυμνή και πιο ανεμοδαρμένη ράχη
της Σκύρου ζούσε ένας Μαυροπετρίτης.
Ο δυνατός άνεμος έπαιρνε όλο το χώμα,
στράβωνε όλους τους θάμνους κι έδιωχνε όλα τα πουλιά...
εκτός από τον Μαυροπετρίτη.

«Αααχ, τι ωραίο αεράκι» είπε «και πόσο θρεπτικό!»
Έφαγε για πρωινό ένα τζιτζίκι, μια λιβελούλα και μια ακρίδα.
«Και τώρα, δουλειά!» είπε και πέταξε στον γκρεμό δίπλα στη θάλασσα,
για να χτίσει τη φωλιά του.

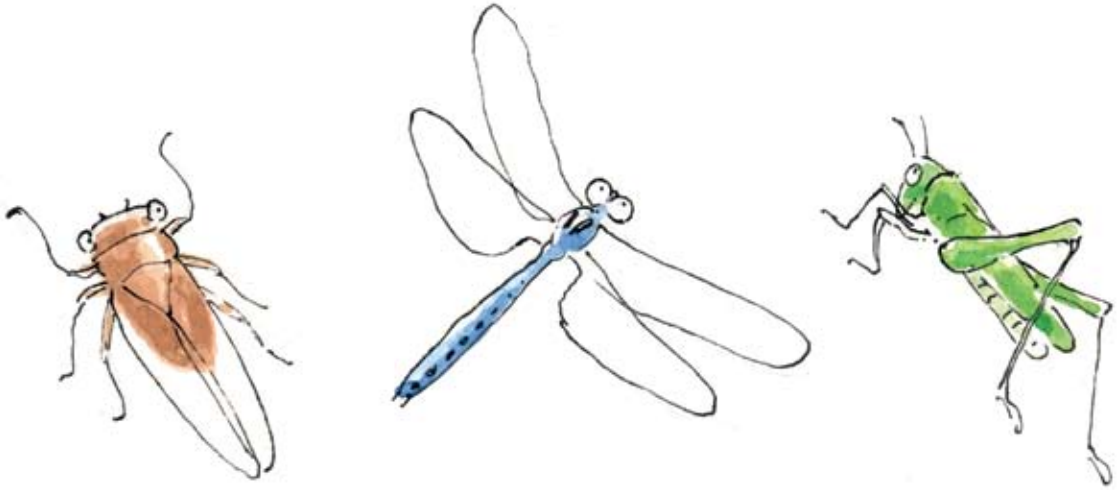

Όταν γύρισε για μεσημεριανό στη ράχη, βρήκε έναν άνθρωπο να μετράει τον τόπο.
«Ωραία μέρα για πέταγμα!» του είπε.
«Ωραία μέρα για μέτρημα» απάντησε ο άνθρωπος.
«Έχω ένα αιολικό πάρκο να χτίσω».
«Ολικό πάρκο;» απόρησε ο Μαυροπετρίτης. «Θα έχει απ' όλα;»
«Αι-ο-λι-κό» τον διόρθωσε ο άνθρωπος. «Φαντάσου τον άνεμο να γυρίζει
50 πελώριες ανεμογεννήτριες και να παράγει ηλεκτρικό ρεύμα,
γρήγορη ανάπτυξη, πρόοδο, λεφτά...»

«Ναι, αλλά εδώ πετάω εγώ» του θύμισε ο Μαυροπετρίτης.

«Να σου πω στ' αυτί» είπε ο άνθρωπος. «Όσο μένεις εδώ, δεν θα μ' αφήσουν να χτίσω. Σε προστατεύουν οι νόμοι, βλέπεις. Μήπως μπορείς να ζήσεις λίγο πιο 'κει;»

«Εγώ μπορώ να ζήσω όπου θέλω» δήλωσε ο Μαυροπετρίτης στρίβοντας τα μαύρα του μουστάκια. «Θα πάω να ζήσω αλλού!»

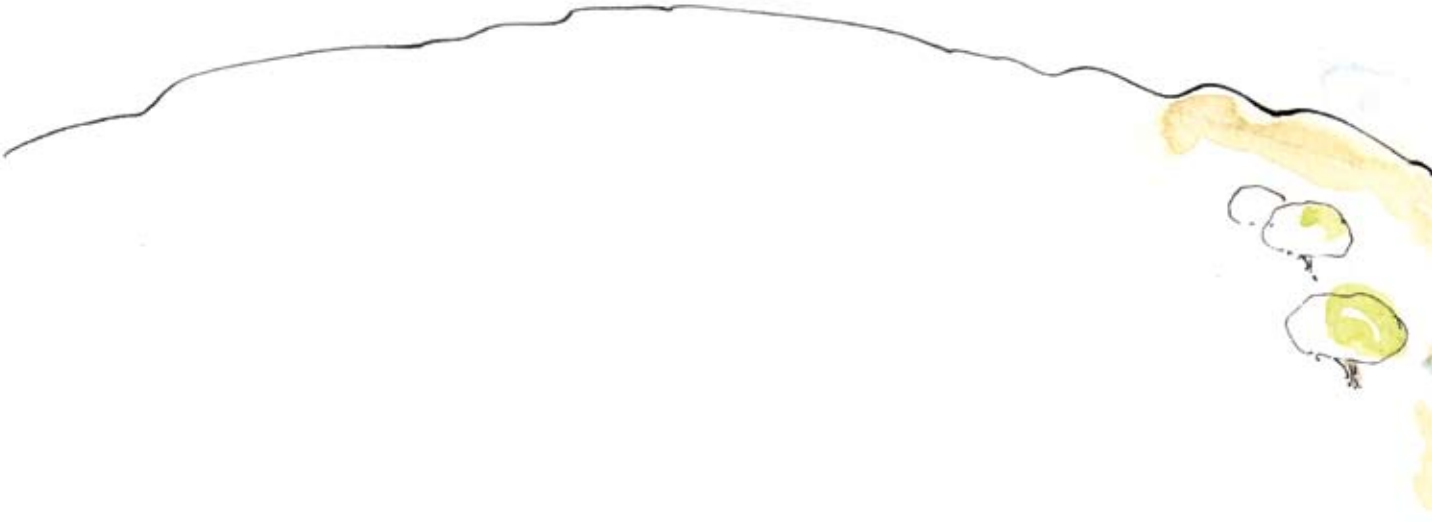

Πέταξε στη γειτονική πλαγιά και κάθισε σ' ένα σφενδάμι.

«Μοιάζει με τη ράχη» είπε «μόνο που... να... έχει πολλά κλαδιά».

«Αν δεν σ' αρέσουν τα κλαδιά μου» θρόισε το σφενδάμι κουνώντας τα
«να πας να καθίσεις στις πέτρες».

«Στον ήλιο θα σε φάνε οι μύγες, κακομοίρη μου»
χλιμίντρισαν τα Σκυριανά άλογα.
«Εδώ δεν φυσάει αέρας, να τις διώχνει μακριά.
Κάτι ξέρουμε εμείς που καθόμαστε στη σκιά».

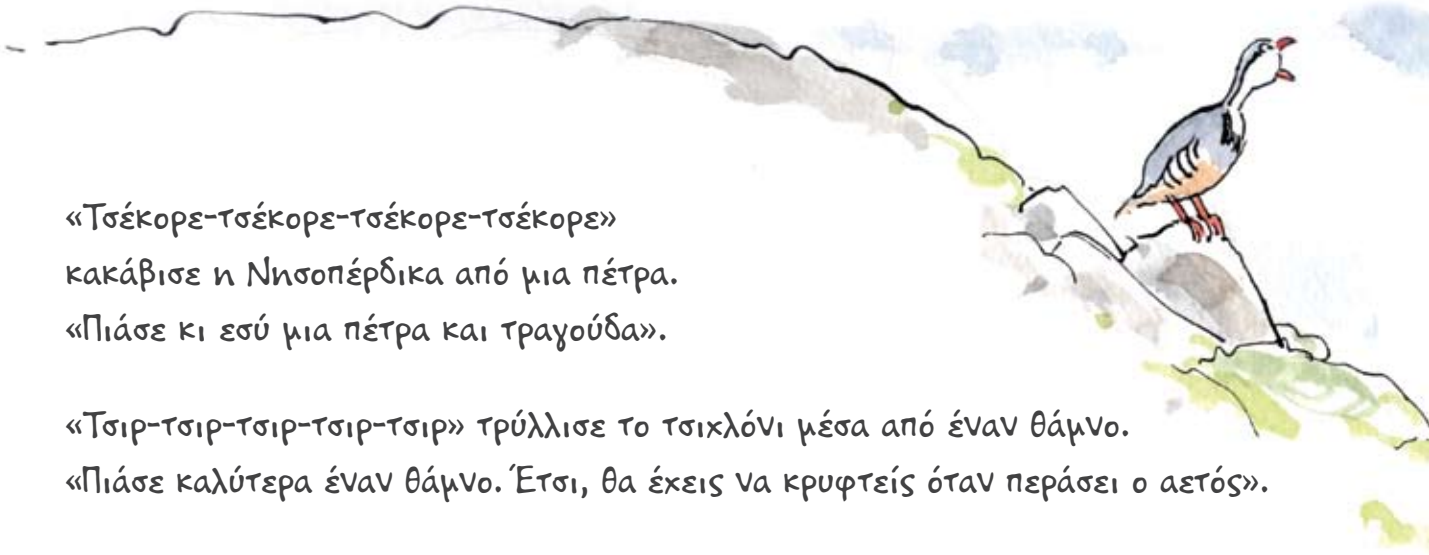

«Τσέκορε-τσέκορε-τσέκορε-τσέκορε»
κακάβισε η Νησοπέρδικα από μια πέτρα.
«Πιάσε κι εσύ μια πέτρα και τραγούδα».

«Τσιρ-τσιρ-τσιρ-τσιρ-τσιρ» τρύλλισε το τσιχλόνι μέσα από έναν θάμνο.
«Πιάσε καλύτερα έναν θάμνο. Έτσι, θα έχεις να κρυφτείς όταν περάσει ο αετός».

Μια μεγάλη σκιά πέρασε και όλα τα πουλιά κρύφτηκαν στους θάμνους.
Ο Σπιζαετός κάθισε σ' έναν βράχο κοιτάζοντας άγρια τριγύρω.

«Μην παίζεις με το φαΐ μου!» μούγκρισε.
«Και, για να 'χουμε καλό ρώτημα, τι θέλεις εσύ εδώ;»

«Ψάχνω τόπο για να μείνω» δήλωσε ο Μαυροπετρίτης,
«αλλά θα πρέπει να έχει αέρα, ζουζούνια και γκρεμούς».

«Κι-κι-κι-κι-κι-κι-κι-κι, εδώ κι-κυνηγάω εγώ!» φώναξε το Βραχοκιρκίνεζο.
«Πήγαινε πιο κάτω, τόσα χωράφια υπάρχουν!»

«Χα, χα, δεν θα τσακωθώ μαζί σας» γέλασε ο Μαυροπετρίτης.
«Θα πάω να ζήσω αλλού!»

Πέταξε μέχρι τα χωράφια και κοίταξε τριγύρω.

«Αέρα δεν έχει. Γκρεμούς δεν έχει. Φαΐ έχει;»

«Έχει σπόρους» τσίριξε το ποντίκι
«μόνο που πρέπει να περπατήσεις για να τους βρεις ανάμεσα στα χόρτα».

«Έχει και ποντίκια» είπε η νυφίτσα
«μόνο που πρέπει να τα ξετρυπώσεις από τις φωλιές τους».

«Να περπατήσω; Να ξετρυπώσω;» φώναξε ο Μαυροπετρίτης.
«Δεν υπάρχει κάτι που να το πιάσω πετώντας;»

«Ουουουουου, νυχτοπεταλούδες να φάν' κι οι κότες» έσκουξε η νυχτερίδα
«μόνο που πρέπει να κυνηγήσεις νύχτα».

«Χι, χι, χι, νύχτα;» χιχίρισε ο Κατσουλιέρης.
«Νομίζεις ότι είμαστε όλοι ξενύχτηδες σαν νυχτερίδες;»

«Αν έχει φεγγάρι, εγώ κυνηγάω όποτε θέλω!»
περηφανεύτηκε ο Μαυροπετρίτης.

«Χάου, χάου, εγώ κυνηγάω νύχτα και μέρα» φώναξε η Κουκουβάγια.
«Σκαθάρια και τζιτζίκια, σαύρες κι ακρίδες, φτάνουν για μένα
αλλά όχι και για σένα. Άντε πιο πέρα να κυνηγήσεις!»

«Όπως θέλεις, αγαπούλα, μη σε στενοχωρήσω»
γέλασε ο Μαυροπετρίτης και συνέχισε τον δρόμο του.

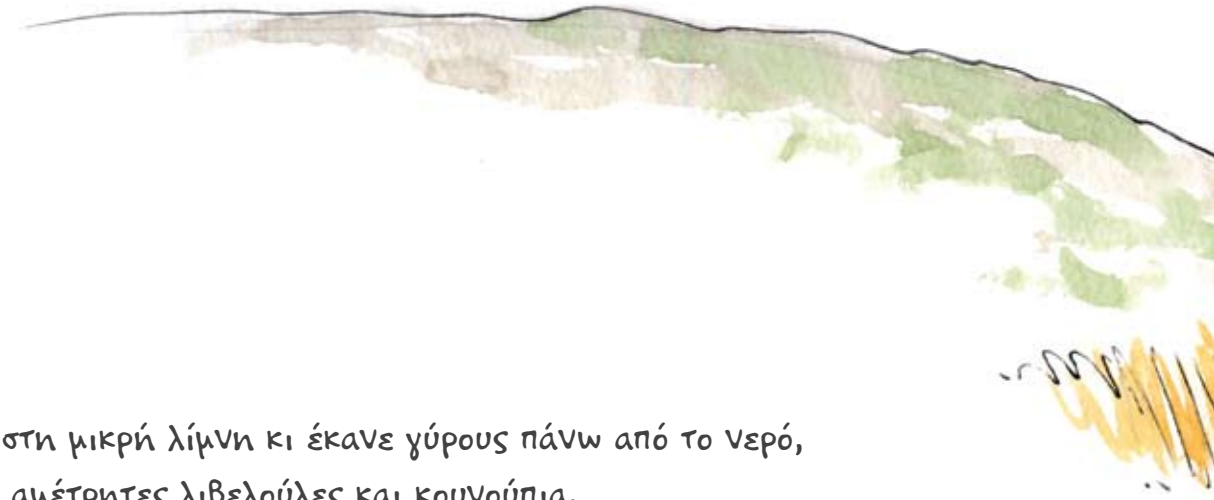

Πέταξε στη μικρή λίμνη κι έκανε γύρους πάνω από το νερό,
μαζί με αμέτρητες λιβελούλες και κουνούπια.

«Βλέπω νόστιμες λιβελούλες» μονολόγησε
«αλλά δεν βλέπω βράχους για να καθίσω».

«Έλα να ξαπλώσεις δίπλα μου»
είπε η Ποταμοχελώνα, που λιαζόταν σε ένα ξερό κλαδί.
«Αν έρθει άνθρωπος, θα βουτήξουμε παρέα για να ξεφύγουμε».

«Να βουτήξω στο νερό;» είπε ο Μαυροπετρίτης.
«Με περνάς για βάτραχο;»

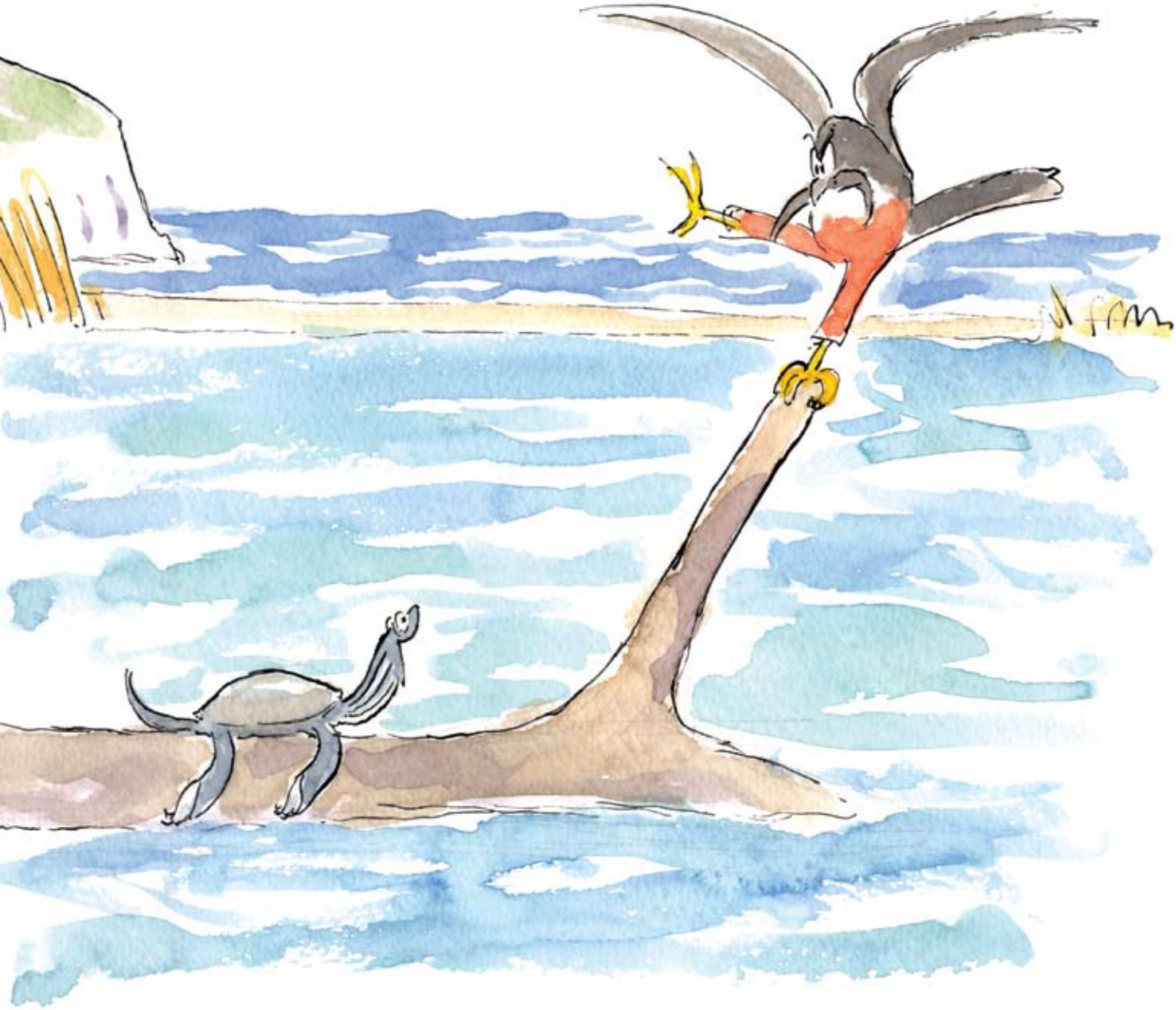

«Γιούχουουου!
Έλα να χωθούμε μαζί στα καλάμια!»
φώναξε η Νεροκοτσέλα με τα μακριά δάχτυλα.

«Βούτα τα πόδια στο νερό, είναι υπέροχα»
πρότεινε ο Λευκοτσικνιάς με τα μακριά πόδια.

«Τα καλάμια είναι για να τα βλέπεις
και το νερό για να το πίνεις»
απάντησε ο Μαυροπετρίτης
«αλλά εγώ χρειάζομαι βράχους
για να φτιάξω τη φωλιά μου».

Πέταξε στην ακτή, όπου τα αφρισμένα κύματα
έβρεχαν τα πόδια των γκρεμών.

«Επιτέλους, βράχοι όπως ακριβώς τους θέλω»
χάρηκε ο Μαυροπετρίτης.
«Μόνο που δεν βλέπω φαΐ».

«Κάνεις λάθος!» σφύριξε η Ασπροκωλίνα.
«Κοίτα πόσα μυγάκια!»

«Κάνεις λάθος!» φώναξε ο Πετρίτης.
«Κοίτα πόσα πουλάκια!»

«Κάνεις λάθος!» γρύλλισε ο Θαλασσοκόρακας.
«Κοίτα πόσα ψαράκια!»

«Κάνετε όλοι λάθος!» είπε ο Μαυροπετρίτης.
«Αυτά είναι καλά για εσάς, όχι για έναν Μαυροπετρίτη.
Θα πάω να ζήσω αλλού!»

Πετούσε πάνω από τη θάλασσα,
μέχρι που έφτασε σε μια έρημη νησίδα.

«Αα, εδώ είναι καλά!» είπε ο Μαυροπετρίτης.
«Έχει αέρα, βράχους...»

«...και γλάρους!» είπε βραχνά ο Ασημόγλαρος.
«Φίλε μου, αυτό είναι γλαρονήσι.
Εμείς οι Ασημόγλαροι έχουμε πολλές φωλιές εδώ».

«Κι εμείς γλάροι είμαστε» πετάχτηκαν οι Αιγαιόγλαροι
«κι έχουμε κι εμείς φωλιές».

«Εγώ ΔΕΝ είμαι γλάρος» αγρίεψε ο Αρτέμης, βγάζοντας το κεφάλι του από μια τρύπα του βράχου «κι εμείς οι Αρτέμηδες έχουμε τις φωλιές μας μέσα στις μεγάλες τρύπες».

«Κι εμείς, οι Μύχοι, έχουμε τις φωλιές μας μέσα στις μικρές τρύπες» φώναξε ο Μύχος.

«Ψιτ, άκου να σου πω!» του τράβηξε το πόδι η σαύρα.
«Αν μπορείς να στριμωχτείς λιγάκι, υπάρχει μια άδεια τρυπούλα εδώ παραδίπλα».

«Να στριμωχτώ σε μια τρύπα;» φώναξε ο Μαυροπετρίτης.
«Εγώ είμαι γεράκι, όχι σαύρα. Εξάλλου, εδώ δεν έχει λιβελούλες και τζιτζίκια. Μόνο γλάρους και... πώς-τους-λέν'».

Και τότε... του ήρθε μια ιδέα.
«Ξέρω ένα μέρος που έχει απ' όλα. Εκεί θα πάω!»

Χτύπησε τα φτερά του και πέταξε μακριά.

«Εγώ μπορώ να ζήσω όπου θέλω» δήλωσε στον άνθρωπο,
που ακόμα μετρούσε.

«Θα ζήσω εδώ, στον δικό μου τόπο!»

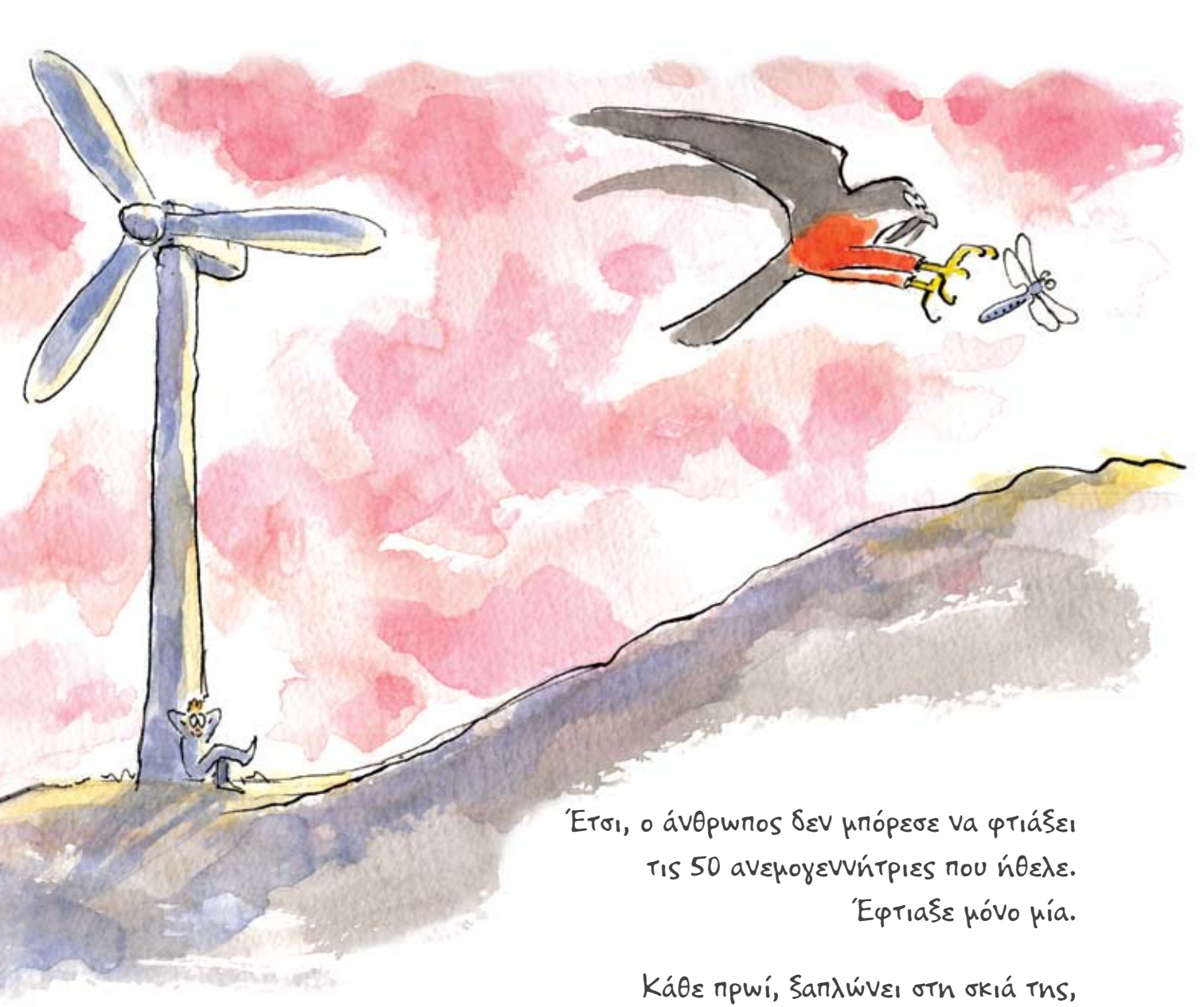

Έτσι, ο άνθρωπος δεν μπόρεσε να φτιάξει
τις 50 ανεμογεννήτριες που ήθελε.
Έφτιαξε μόνο μία.

Κάθε πρωί, ξαπλώνει στη σκιά της,
κοιτάζει τον Μαυροπετρίτη που πετάει,
ακούει τον άνεμο και ονειρεύεται...

Αναγνωρίζω τα φυτά

Σφενδάμι

Κοινό Πεύκο

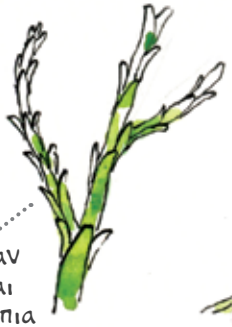

Αρμυρίκι

Αγριοκυπάρισσο

Αγριελιά

Σχίνος

Πουρνάρι

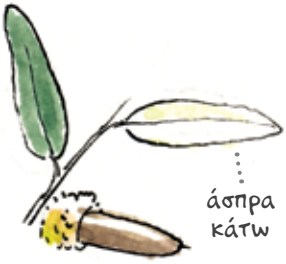

Αριά

Φυλλίκι

Κιτρινόξυλο

Μυρτιά

Ρείκι

Βούρλο

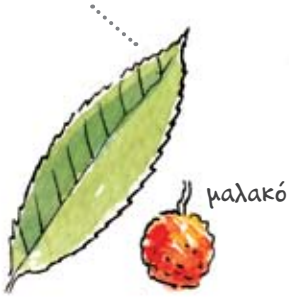

Κουμαριά

Γλιστροκουμαριά

Ασφόδελος

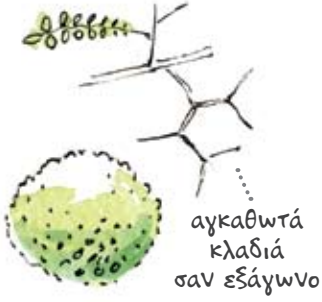

Αστοιβή

Αφάνα

Λαδανιά

Ασπάλαθος

Φλόμος

Πικροδάφνη

Πλάτανος

Λυγαριά

Αναγνωρίζω τα πουλιά... στο νερό

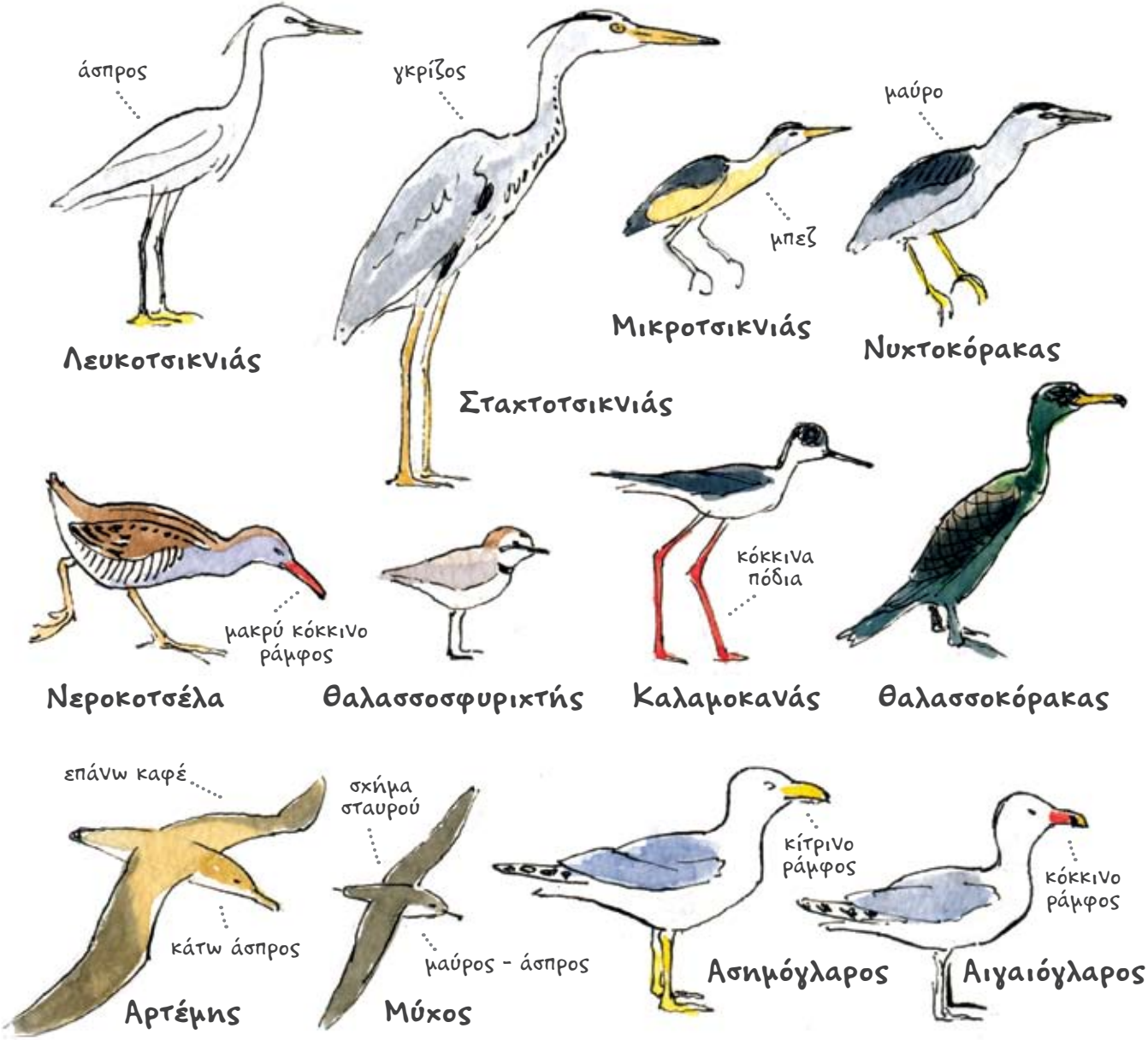

Αναγνωρίζω τα πουλιά... στη στεριά

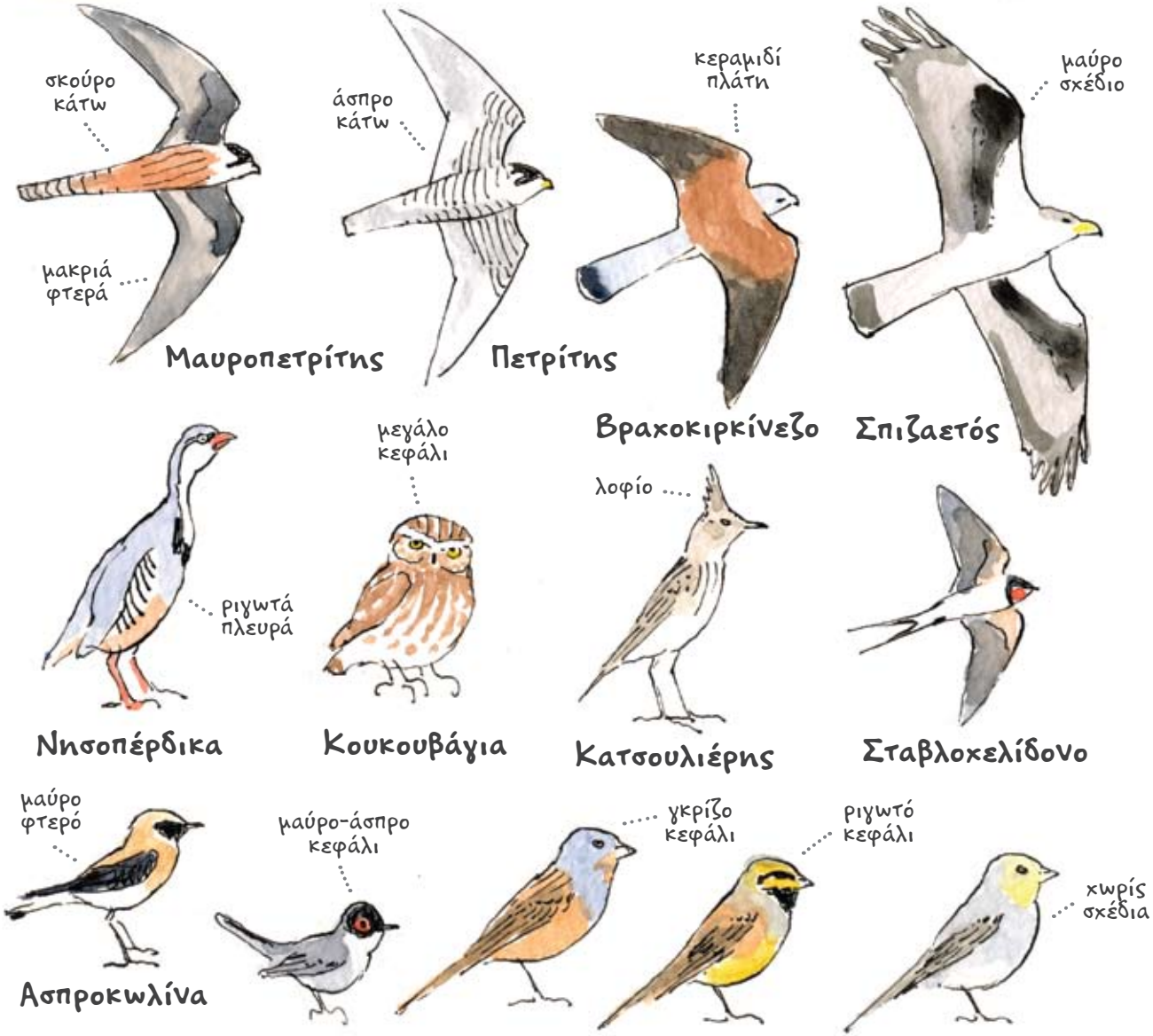

Παρατηρώ τα πουλιά

Έχω ένα ζευγάρι κιάλια:
μικρά και ελαφριά (π.χ. 8x21 ή 8x30)
ή μεγάλα και φωτεινά (π.χ. 7x50 ή 10x50).

Ψάχνω με καλό καιρό.
Όταν φυσάει ή βρέχει πολύ, τα πουλιά κρύβονται.

Ξεκινάω νωρίς το πρωί.

Φοράω ρούχα που με βοηθούν να κρυφτώ.
Όχι πλαστικά, που κάνουν θόρυβο,
ούτε με ζωηρά χρώματα.

Περπατώ αργά,
σταματώ συχνά για να κοιτάξω
- ιδιαίτερα όταν πλησιάζω
σε ξέφωτα και όχθες.
Κρυφοκοιτάζω πάνω από
φράχτες
και θάμνους.

Δίνω προσοχή στους ήχους (πουλιά που κελαηδούν ή σκάβουν με το ράμφος για τροφή) **και στις γρήγορες κινήσεις** (πουλιά που πηδούν από κλαδί σε κλαδί, που περπατούν στην όχθη, που πετούν από δέντρο σε δέντρο).

Όταν βλέπω ένα πουλί, προσέχω πού βρίσκεται (σε θάμνο, σε βράχο, σε όχθη, στη θάλασσα;), **πόσο μεγάλο είναι** (μικρό σαν σπουργίτι, μεσαίο σαν περιστέρι ή μεγάλο σαν αετός;), **αν έχει μακρύ λαιμό-πόδια-ουρά, τι ράμφος έχει** (μακρύ σαν του ερωδιού, χοντρό όπως του σπουργίτη, λεπτό όπως της Ασπροκωλίνας;), **πώς φωνάζει** (επαναλαμβάνω τη φωνή του με δικά μου λόγια, για να τη θυμάμαι).

Μαθαίνω τα πουλιά κοιτάζοντας φωτογραφίες στο διαδίκτυο. Επισκέπτομαι τον ιστότοπο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (www.ornithologiki.gr).
Έχω μαζί μου το βιβλίο ***Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.***

Ζωγράφισε τον ιδανικό τόπο για έναν Μαυροπετρίτη!

Μπορείς να βγάλεις μια φωτογραφία τη ζωγραφιά σου και να τη στείλεις στην Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία:

E-mail: info@ornithologiki.gr
Διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 80, 10681 Αθήνα

ή να φτιάξεις άλλη μία ειδικά αφιερωμένη στους ερευνητές της Ορνιθολογικής που μελετούν και προστατεύουν τον Μαυροπετρίτη και τα υπόλοιπα πουλιά της Σκύρου!

Ο Μαυροπετρίτης

Επιστημονική ονομασία: *Falco eleonorae*
Άλλα ονόματα: **Βαρβάκι**

Σε όλο τον κόσμο υπάρχουν μόλις 15.000 ζευγάρια Μαυροπετρίτη. Όλα φωλιάζουν στα έρημα νησάκια της Μεσογείου και ξεχειμωνιάζουν στη Μαδαγασκάρη. Περισσότερα από 12.000 ζευγάρια φωλιάζουν κάθε χρόνο σε απόμερους γκρεμούς των ελληνικών νησιών, τα 1.200 από τα οποία φωλιάζουν στη Σκύρο και τις νησίδες της, σχηματίζοντας εκεί τη μεγαλύτερη αποικία Μαυροπετρίτη στον κόσμο! Αντίθετα με τα περισσότερα πουλιά, ο Μαυροπετρίτης δεν φωλιάζει την άνοιξη αλλά τον Αύγουστο, ώστε να θρέψει τα μικρά του με τα μικροπούλια που μεταναστεύουν προς την Αφρική. Είναι ένας πειρατής της Μεσογείου!

Η Σκύρος

Ένα από τα πιο απομονωμένα νησιά του Αιγαίου, η Σκύρος, έχει πλούσια βιοποικιλότητα (πολλά είδη φυτών και ζώων), επειδή συνδυάζει δάση, λιβάδια, θαμνώνες, γκρεμούς, μικρά ποτάμια, αμμουδιές και ακατοίκητες νησίδες. Από τα πιο ξεχωριστά της είδη είναι ο Μαυροπετρίτης, η Σκυριανή Σαύρα, το Σκυριανό Άλογο, τα άφθονα θαλασσοπούλια και μερικά ενδημικά είδη λουλουδιών, δηλαδή φυτά που φυτρώνουν μόνο στη Σκύρο και πουθενά αλλού στον κόσμο. Είναι ένα από τα κοσμήματα στην ποδιά της Μεσογείου!

Προστατεύοντας τη φύση της Σκύρου

Ο φυσικός πλούτος της Σκύρου έχει διασωθεί σε μεγάλο βαθμό, επειδή οι ανθρώπινες δραστηριότητες του παρελθόντος ήταν συμβατές με τη διατήρηση της φύσης και τα οικοσυστήματα του νησιού χρησιμοποιούνταν με βιώσιμο τρόπο για αιώνες.
Σήμερα όμως, το φυσικό περιβάλλον της Σκύρου αντιμετωπίζει σημαντικές απειλές και πιέσεις.

Για να μη χαθεί η πλούσια φυσική κληρονομιά του νησιού, τοπικοί φορείς και περιβαλλοντικές οργανώσεις συνεργάζονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE για:

- Να διαδώσουν την αξία της βιοποικιλότητας της Σκύρου
- Να αναζωογονήσουν τους παραδοσιακούς τρόπους καλλιέργειας και βόσκησης της γης
- Να προστατεύσουν τους υγρότοπους της Σκύρου
- Να διατηρήσουν είδη φυτών που υπάρχουν μόνο στο νησί της Σκύρου ή σε ελάχιστες άλλες περιοχές της Ελλάδας
- Να μελετήσουν και να προστατεύσουν τα σημαντικά και σπάνια πουλιά που επισκέπτονται ή/και φωλιάζουν στη Σκύρο
- Να διαφυλάξουν τις νησίδες της Σκύρου και τη ζωή που φιλοξενούν.

Μάθε περισσότερα...

... για τη φύση της Σκύρου στον ιστότοπο **www.SkyrosLife.gr**

... για τα πουλιά της Ελλάδας και τις δράσεις που υλοποιούνται για την προστασία τους στον ιστότοπο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας: **www.ornithologiki.gr**

1η έκδοση Απρίλιος 2014

Θα πάω να ζήσω αλλού!

Κείμενο και εικονογράφηση
Βασίλης Χατζηρβασάνης

Επιμέλεια κειμένου
Δήμητρα Καρανικολού

Επιμέλεια έκδοσης
Ευγενία Πανώριου

Γραφιστική επιμέλεια
Sandipo Όλγα Βλάχου

Εκτύπωση
Colorprint - Τσεκούρας Ε.Π.Ε.

ISBN 978-960-6861-27-7

© Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία 2014

Θεμιστοκλέους 80, 10681 Αθήνα, Τηλ.| Fax: 210 8228704, 210 8227937
Κομνηνών 23, 54624 Θεσσαλονίκη, Τηλ.| Fax: 2310 244245
www.ornithologiki.gr

LIFE09 NAT/GR/000323

Η έκδοση **«Θα πάω να ζήσω αλλού!»** έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE+ Φύση και Βιοποικιλότητα *«Επιδεικτική εφαρμογή της προσέγγισης "Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα" προς όφελος της βιοποικιλότητας σε ένα νησί του Αιγαίου, τη Σκύρο»*, που υλοποιείται από τον Δήμο Σκύρου σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και το Εθνικό Κέντρο Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου.

www.SkyrosLife.gr

Ένας Μαυροπετρίτης αναγκάζεται να αφήσει την ανεμοδαρμένη ράχη της Σκύρου όπου ζει, όταν μαθαίνει ότι πρόκειται εκεί να κατασκευαστούν δεκάδες ανεμογεννήτριες.

Πετάει από τη μια γωνιά του νησιού στην άλλη, αναζητώντας τόπο για να εγκατασταθεί. Στο ταξίδι του όμως, διαπιστώνει ότι κάθε τόπος είναι ήδη κατοικημένος από ζώα κατάλληλα προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες συνθήκες του...

τυπωμένο σε χαρτί πλήρως απαλλαγμένο από χλώριο (TCF)

SKYROS LIFE

LIFE09 NAT/GR/000323

ISBN: 978-960-6861-27-7